

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-147/16

Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen VZW
versus
Susan Romy Jozef Kuijpers

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Vredegerecht te Antwerpen)

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 93/13/EMÜ – Ebaõiglased tingimused müüja või teenuste osutaja ning tarbija vahel sõlmitud lepingutes – Liikmesriigi kohtu poolt omal algatusel selle kontrollimine, kas leping kuulub nimetatud direktiivi kohaldamisalasse – Artikli 2 punkt c – Mõiste „müüja või teenuste osutaja“ – Kõrgharidusamet, mida suurel määral rahastatakse riigi vahenditest – Leping, mis käsitleb õppemaksu ja õppereisidel osalemise tasu tagasimaksmist vastavalt intressivabale maksekavale

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (viies koda) 17. mai 2018. aasta otsus

1. *Tarbijakaitse – Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes – Direktiiv 93/13 – Liikmesriigi kohus, kes teeb tagaseljaotsuse – Liikmesriigi kohtu pädevus kontrollida omal algatusel lepingutingimuse ja liikmesriigi avaliku korda käsitlevate õigusnormide vastuolu – Liikmesriigi kohtu kohustus oma algatusel kontrollida, kas leping võib kuuluda selle direktiivi kohaldamisalasse ja vajadusel, kas nimetatud lepingutingimus on ebaõiglane*

(Nõukogu direktiiv 93/13, artikkel 6)

2. *Tarbijakaitse – Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes – Direktiiv 93/13 – Kohaldamisala – Kõrgharidusamet, mida suurel määral rahastatakse riigi vahenditest, ja õpilase vaheline leping, mis käsitleb õppemaksu ja õppereisidel osalemise tasu tagasimaksmist vastavalt intressivabale maksekavale – Asutus, mida tuleb selle lepingu raames pidada „müüjaks või teenuste osutajaks“ – Hõlmamine*

(Nõukogu direktiiv 93/13, artikli 2 punkt c)

1. Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohus, kes teeb tagaseljaotsuse ja kes on siseriiklike menetlusnormide kohaselt pädev omal algatusel kontrollima nõude aluseks oleva lepingutingimuse ja liikmesriigi avaliku korda käsitlevate õigusnormide vastuolu, peab omal algatusel kontrollima, kas seda tingimust sisaldav leping kuulub nimetatud direktiivi kohaldamisalasse ning vajaduse korral kontrollima, kas nimetatud tingimus võib olla ebaõiglane.

Lisaks on Euroopa Kohus leidnud, et võttes arvesse direktiiviga tarbijatele tagatud kaitse aluseks oleva avaliku huvi olemust ja olulisust, tuleb pidada direktiivi artiklit 6 võrdväärseks siseriiklike normidega, mis on siseriiklikus õiguskorras avaliku korra normide tasemel. Tuleb asuda seisukohale, et see kehtib kõigi artikli 6 eesmärgi saavutamiseks vajalike direktiivi sätete kohta (30. mai 2013. aasta kohtuotsus *Asbeek Brusse ja de Man Garabito*, C-488/11, EU:C:2013:341, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

Sellest järeldub, et kui liikmesriigi kohus, kes – nagu eelotsusetaotluse andmetel tagaseljaotsust tegev kohus Belgia kohtusüsteemis – on liikmesriigi menetlusnormide kohaselt pädev omal algatusel hindama nõude vastuolu liikmesriigi avalikku korda käsitlevate normidega, peab ta niisugust pädevust kasutama ka selleks, et omal algatusel hinnata, kas direktiivis 93/13 sätestatud kriteeriumide alusel kuulub selle nõude aluseks olev vaidlusalune lepingutingimus, nagu ka leping, milles see sisaldub, selle direktiivi kohaldamisalasse ja kas sellisel juhul on see tingimus ebaõiglane (vt analoogia alusel 30. mai 2013. aasta kohtuotsus *Asbeek Brusse ja de Man Garabito*, C-488/11, EU:C:2013:341, punkt 45).

(vt punktid 35–37, resolutsiooni punkt 1)

2. Kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrollimise käigus ei ilmne teisiti, siis tuleb direktiivi 93/13 artikli 2 punkti c tuleb tõlgendada nii, et sellist sõltumatut haridusasutust nagu põhikohtuasjas, mis on võimaldanud ühele oma üliõpilasele lepingu alusel maksesoodustusi viimase poolt õppemaksu ja õppereisi tasuna võlgnetavate summade tasumiseks, tuleb selle lepinguga seoses käsitada „müüja või teenuse osutajana“ direktiivi 93/13 artikli 2 punkti c tähenduses, mistõttu nimetatud leping kuulub selle direktiivi kohaldamisalasse.

Sellist tõlgendust toetab ka direktiiviga taotletav kaitse-eesmärk. Sellise lepingu puhul nagu põhikohtuasjas tuleneb haridusasutuse ja üliõpilase vahel põhimõtteline ebavõrdsus sellest, et poolte informeerituse ja tehnilise oskusteabe tase ei ole võrdne. Nimelt on sellisel asutusel püsiv korraldussüsteem ja tehniline oskusteave, mida üliõpilasel, kes tegutseb erahuvides ja kes on sellise lepinguga seotud esmakordselt, ei pruugi tingimata olla.

(vt punktid 59, 60, resolutsiooni punkt 2)